STRAŻNICY PAMIĘCI. POLACY NA STEPACH KAZACHSTANU 1936-2026.

Wystawa autorstwa: Julii Dziwoki, Beaty Urbanowicz, Włodzimierza Karankiewicza - Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

Muzeum w Raciborzu zaprasza na wernisaż wystawy „Strażnicy pamięci. Polacy na stepach Kazachstanu 1936–2026”, który odbędzie się 19 października 2026 roku o godz. 18:00. Ekspozycja powstała w 90. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków i Niemców z przygranicznych terenów sowieckiej Ukrainy do Kazachstanu.
W 1936 roku z dnia na dzień wysiedlono blisko 70 tysięcy osób. Rodziny miały od kilku godzin do doby na spakowanie życiowego dorobku, a ich domy i inwentarz konfiskowano. Po kilkutygodniowej podróży w wagonach bydlęcych deportowanych porzucano na bezludnym stepie, gdzie w skrajnych warunkach - przy mrozach sięgających -50°C - musieli sami budować ziemianki i osady od podstaw.
Ekspozycja przybliża losy mieszkańców wsi Oziornoje w północnym Kazachstanie od 1936 roku do czasów współczesnych. Przypomina m.in. o tzw. „Cudzie ryb” z 25 marca 1941 roku, kiedy to nagła odwilż utworzyła w czasie głodu jezioro pełne ryb, ratując lokalną społeczność od śmierci. Dziś w tym miejscu znajduje się Narodowe Sanktuarium Matki Bożej Królowej Pokoju.
W programie wydarzenia znajduje się również wykład autorek ekspozycji, prof. UJD Beaty Urbanowicz i prof. UJD Julii Dziwoki: „Daleka droga do domu. Z dziejów Polaków na stepach Kazachstanu 1936–2026”.
Organizatorzy i współorganizatorzy: Muzeum w Raciborzu, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Stowarzyszenie Świętego Andrzeja Apostoła, Częstochowskie Towarzystwo Naukowe oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich (Oddział w Częstochowie).
Czas trwania wystawy: do 6 stycznia 2027 r.
Na wernisaż wystawy - wstęp wolny